

10 års jubileum !!! Naturdatas viltkonferanse 2017

Naturdata og samarbeidspartnere ønsker velkommen til Naturdatas viltkonferanse 2. – 3. november på Scandic Hell, Stjørdal. Dette er den 10. konferansen i rekken, og evalueringer fra tidligere konferanser samt innspill vi får gjennom året har lagt grunnlaget for årets program. Under årets konferanse vil foredragsholderne blant annet ta opp temaer som omhandler Skrantesyke (CWD), interkommunalt samarbeid om hjorteforvaltningen, forskningsbehov i rådyrforvaltningen, storfuglforskning i Sverige, Hjorteviltregisteret og om rettet avskyting er rett avskyting. Humørbonden Geir Styve vil også besøke oss på slutten av dag 1.

For mer informasjon, se programmet.

Vi ønsker velkommen til deg som jobber med viltforvaltning i offentlig eller privat sektor, forskere, grunneiere, jegere, studenter og andre som har interesse for vilt og forvaltning. Konferansen er en viktig arena for å få faglig påfyll og for å treffe andre med interesse for viltforvaltning. Vi håper programmet faller i smak og vi ønsker deg hjertelig velkommen til Stjørdal 2. – 3. november.

Påmeldingsinformasjon!

Du melder deg på konferansen på Naturdatas hjemmesider, **www.naturdata.no**. Påmelding før 1. oktober gir en billigere pris, så det er ingen grunn til å vente! Det er også 300,- kr i rabatt på seminaravgiften fra og med deltager nr. 3 fra samme institusjon.

Priser 2017 eks. mva:

Full pakke m/ enkeltrom inkludert alle måltid: kr 4400,- (4700,- med påmelding f.o.m. 1. oktober)

Dagpakke dag 1 med lunsj og middag: kr 2100,- (2400,- med påmelding f.o.m. 1. oktober)

Dagpakke dag 1 med lunsj uten middag: kr 1700,- (2000,- med påmelding f.o.m. 1. oktober)

Dagpakke dag 2 med lunsj: kr 1700,- (2000,- med påmelding f.o.m. 1. oktober)

Hjertelig velkommen!

Program

Torsdag 2. november

- 10.00 Oppmøte og registrering
- 10.30 Seminarstart / åpning ved Naturdata as.
Håndtering av skrantesyke i Norge. Julie Enebo Grimstad, Mattilsynet
- 11.30 Lunsj
Nytt fra Miljødirektoratet. Knut Morten Vangen, Miljødirektoratet
Hjorteforvaltning i praksis – kalveskyting og sparing av bukk?
Johan Trygve Solheim, Norsk hjortesenter
- Pause
Interkommunalt samarbeid om hjorteforvaltningen. Dagfinn Torstveit, Det Interkommunale Hjorteviltutvalget på Haugalandet
Kunnskapsstatus og forskningsbehov i rådyrforvaltningen. Oddgeir Andersen, Norsk institutt for naturforskning (NINA)
- Pause
Storfuglforskning i Sverige. Eric Ringaby, Viltmester og tidligere ansatt ved Skogshøgskolen og Sveriges Lantbruksuniversitet
Hvorfor er det så mye rødrev og hva kan gjøres for å begrense bestanden? Nina Eide, Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Humørbonden. Geir Styve, Humorist
- 17.00 Ferdig første dag
- 19.00 Middag og mingling

Fredag 3. november

- 08.30 Nyheter fra Naturdata as. Geir Flakken, Naturdata
- Siste nytt fra Hjorteviltregisteret. Ane Tangvik og Bodil Haukø, Naturdata
- 09.15 Pause med utsjekk
- Praktisk bruk av Hjorteviltregisteret. Svein Erik Morseth, Oppdal kommune og driver av enkeltpersonforetak
- Ettersøk etter skadet vilt. Arild Sørensen, Miljødirektoratet
- Erfaringer med salg av dagskort. Statskog sin elgbørs - grafisk live fremstilling av felte elg på våre areal. Jo Inge Breisjøberget, Statskog
- Pause
- Elgen og landskapet – døden, livet og kroppsvekta. Endre Grüner Ofstad, NTNU
- Jaktlaboratoriet på Vega: Rettet avskyting - er det *rett* avskyting? Stine Svalheim Markussen, NTNU
- Ferdig
- 13.00 Lunsj
- Avreise

*Med forbehold om endringer i programmet

Årets foredragsholdere:

Julie Enebo Grimstad, Mattilsynet

Julie er veterinær og har jobbet med dyrehelse og dyrevelferd i Mattilsynet i mange år. Siden funnet av skrantesjuka i Norge våren 2016, har hun jobbet med forvaltningen av denne sykdommen.

Knut Morten Vangen, Miljødirektoratet

Knut Morten er seksjonsleder for viltseksjonen i Miljødirektoratet. Viltseksjonen har nasjonalt forvaltningsansvar for rovvilt, hjortevilt, sjøfugl og trua og fremmede viltarter. Knut Morten er utdannet biolog fra NTNU og har jobbet i Miljødirektoratet siden 2003.

Johan Trygve Solheim, Norsk Hjortesenter

Johan Trygve Solheim er daglig leder ved Stiftelsen Norsk Hjortesenter, Svanøy Stiftelse og Stiftelsen Svanøy Hus på Svanøy. Solheim er utdannet sivilagronom med studieretning naturforvaltning fra NMBU 1987. Aktiv fotograf, foredragsholder og forfatter. Han har blant annet utgitt boka "Hjort fra Hale til Hode" med flere. NRK laget i 2014 dokumentaren «Med hjerte for hjorten» om Solheim sitt engasjement for hjorten som ressurs.

Dagfinn Torstveit, Det Interkommunale Hjorteviltutvalget på Haugalandet

Dagfinn har vært bonde siden 1970, og har drevet med hjortejakt siden han var 12 år. Han har i tillegg vært politimann i 36 år og har vært med i lokalpolitikken i flere perioder. Dagfinn har arbeidet internasjonalt, blant annet for FN både i Afrika, Midt - Østen og Balkan. Han vil snakke litt om historien til hjorten i landet vårt, samt at hjort og hjortevilt er en del av vår kultur. Videre om Det Interkommunale Hjorteviltutvalget for Haugalandet, og hvem som sitter der, hva de gjør og hvordan de samarbeider. Deretter litt om hjorteviltbestanden på Haugalandet og synliggjøring av verdiene hjortestammen der representerer, og ikke minst den årlige avkastningen denne verdien skaper.

Oddgeir Andersen, Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Oddgeir Andersen har doktorgrad i anvendt økologi fra Høgskolen i Hedmark. Forskningsfeltene er problemstillinger knyttet til menneske-natur interaksjoner, med fokus på

forvaltningsrelaterte problemstillinger som høsting av naturressurser, naturbasert næringsutvikling og bruk og vern av naturområder.

Eric Ringaby, Viltmester og tidligere ansatt ved Skogshøgskolen og Sveriges Lantbruksuniversitet

Eric er Viltmester av yrke og har jobbet ved Skogshøgskolen og Sveriges Lantbruksuniversitet fra 1968 til 2006. Han arbeider nå som selvstendig næringsdrivende gjennom eget firma. Han jobber for tiden med blant annet storfugl og vindkraft for Julia Taubmann ved Universitetet i Freiburg og med nyetablering av skogsfugl i Brandenburg.

Nina Eide, Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Nina er forsker ved NINA i Trondheim. Hun jobber med høyfjell- og arktisk økologi, populasjons- og atferdsøkologi, effekter av naturinngrep / menneskelig aktivitet, bruk av verneområder, økosystemøkologi og klimaendringer. Hun er spesialist på fjellrevens økologi, men jobber også med artene rødrev, gås, Svalbard rype, småvilt, villrein og villreinjakt. Nina har også noe erfaring fra forskning i Asia og Sør Amerika.

Geir Styve, Humørbonde

HUMØRBONDEN oppstod i 2003 fordi Geir Styve var lei av den stadige bruken av ordet «sutrebonde» i media, og siden den gangen har Humørbonden blitt stadig mer etterspurt som foredragsholder for å dele erfaringer og synspunkter med ulike målgrupper: Lokalsamfunn, bedrifter og offentlige organisasjoner.

Humørbonden er ikke en standupfigur, men en foredragsholder som leverer foredrag til ettertanke og utvikling. Egne opplevelser og praktiske eksempler er hovedingrediens, og humor kommer som krydder på toppen. Budskapet er at det nytter å gå i gang med å tenke på nye måter, og starte arbeidet med å gjøre drømmer til virkelighet. Vi kan ikke få til en positiv utvikling, lokalt eller globalt, uten at vi er fredselskende, empatiske og kreative.

Humørbonden er opptatt av å kverke Bygdedyra, fordi de tar motet fra folk. Han vil heller gi folk mot, med andre ord oppmuntre dem. Derfor arbeider han mye med Oppmuntringssaken i Norge, og er en del av Det Nasjonale Oppmuntringstilsyn. Dette organet mener at slentring er alt for lite påakta som kilde til rekreasjon og inspirasjon. Og naturligvis kommer en ikke særlig langt av gårde uten handlingsmot.

Geir Flakken, Naturdata as

Geir er ansatt i Naturdata som daglig leder og har ansvaret for den daglige driften av Naturdata. Han er utdannet naturforvalter fra NMBU i 1993. Han har tidligere jobbet blant annet i Norges Jeger – og Fiskerforbund og som folkehøgskolelærer innen friluftsliv. Geir er ivrig etter å høste av naturens ressurser gjennom hele året.

Bodil Haukø, Naturdata as

Bodil er ansatt i Naturdata som fagkonsulent og jobber primært med det nasjonale Hjorteviltregisteret. Hun har sin utdanning fra tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag med bachelor i skogbruksfag. I tillegg har hun en del tilleggsutdanning. Hun har tidligere jobbet

innen kommunal forvaltning som blant annet skogbrukssjef og har vært miljø- og viltansvarlig. Bodil er ivrig lokalpolitiker med mange jern i ilden.

Ane Johansen Tangvik, Naturdata as

Ane er ansatt i Naturdata som fagkonsulent og jobber primært med det nasjonale Hjorteviltregisteret. Hun har sin utdannelse fra NMBU med master i naturforvaltning og fra tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag med bachelor i naturforvaltning.

Svein Erik Morseth, Oppdal kommune og driver av enkeltpersonforetak

Svein Erik er blant annet selvstendig næringsdrivende og driver med konsulentvirksomhet innen utarbeidelse av bestandsplaner, gjennomføring av bestandsplaner, fallviltarbeid og grunneierorganisering. Han har utarbeidet bestandsplaner i Rennebu, Meldal, Orkdal, Rindal, Surnadal og Melhus kommuner. Han jobber til daglig som byggesaksbehandler i kommunen.

Arild Sørensen, Miljødirektoratet

Arild har jobbet i Miljødirektoratet siden 1988. Han er plassert i friluftslivsseksjonen som har utøvelse av jakt som et viktig arbeidsfelt. Han har de siste årene vært involvert i arbeidet med revisjon av utøvelsesforskriftens regler om ettersøk.

Jo Inge Breisjøberget, Statskog

Jo Inge har vært ansatt i Statskog siden 2006, de siste 7 årene som fagsjef for jakt og fiske. Han er utdannet forstkandidat fra NMBU med spesialisering i vilt- og fiskeforvaltning. Han har akkurat levert sin doktorgrad i anvendt økologi ved Høgskolen i Innlandet, avdeling Evenstad. Der han så nærmere på resultater fra Rypeforvaltningsprosjektet og testet ut forskjellige forvaltningsmodeller for rype. Statskog er landets største tilbyder av elgjakt. Jo Inge er opptatt av å sikre rekruttering og forenkle rutiner rundt jaktutøvelsen. På fritida jakter og fisker han litt.

Endre Grüner Ofstad, Ph.D. student NTNU

Endre har Bachelor i Økologi, Etologi og Evolusjon ved NTNU. Han har Master i naturressursforvaltning innen følgende tema: Sesongvariasjon i stedtrofasthet hos elg fra NTNU. Han er for tiden stipendiat i biologi med fokus på romlig bruk og reproduksjonskonsekvenser hos elg ved Senter for biodiversitetsdynamikk ved NTNU

Stine Svalheim Markussen, Ph.D. student NTNU

Stine er doktorgradsstudent ved Senter for biodiversitetsdynamikk tilknyttet Institutt for biologi på NTNU, hvor hun også tok sin mastergrad. Det meste av hennes arbeid er relatert til populasjonsdynamikk og demografi hos elg, med fokus på jakt- og forvaltningsrelevante spørsmål. Hennes doktorgradsprosjekt er knyttet til merkeprosjektet på Vega og problemstillinger knyttet til fitnessvariasjon hos kyr og okser.